

Косівський інститут прикладного декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв
Кафедра «Образотворчого мистецтва та академічних дисциплін»

РИСУНОК, ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ

Силабус

Для студентів III курсу

Рівень вищої освіти перший рівень

Ступінь вищої освіти бакалавр

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Освітня програма Декоративне мистецтво

2024 - 2025 навчальний рік

Силабус навчальної дисципліни «Рисунок, пластична анатомія» для студентів III курсів, ОС бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Силабус – навчальна програма дисципліни, що включає в себе опис навчальної дисципліни, мету та завдання, модулі, змістові модулі, теми занять, кількість годин лекційних, практичних та самостійної роботи, вимоги викладача, критерії оцінки, список основної та додаткової літератури.

Силабус – це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з дисципліни, що оновлюється на початок кожного навчального року. Розробляється силабус на засадах освітньої програми підготовки фахівця рівня бакалавра відповідно до навчальної програми з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Розробник: Білий В.Д. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри декоративного мистецтва, моб. тел. +380982554092, biluy61@meta.ua

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів	6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
Кількість модулів	2		Рік підготовки	
Кількість змістових модулів	4	Бакалавр	2024	2025
Загальна кількість годин	180	Спеціальність <u>023</u> <u>«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</u>	Семестр	
			V	VI
Тижневих годин:			Лекції	
			0	0
аудиторних	4	Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр	Практичні	
			60	64
самостійної роботи	2		Самостійна робота	
			30	26
			Вид контролю: екзамен-перегляд	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета рисунку для III-ix курсів як правило базується на ґрунті вивчення і пізнання фігури людини. Необхідно добре засвоїти анатомічні закономірності будови кісток і м'язів, вміти відтворювати конструкцію фігури та її деталей на площині. Вивчення та

відтворення анатомічної будови фігури повинно супроводжуватись аналізом і побудовою зображення узагальненої форми в умовах обов'язкового дотримання точних пропорцій і законів перспективи. Такий підхід дозволяє рисувати усвідомлено, а не копіювати видиму поверхню предмета.

Навчальний процес побудований за принципом від простого до складного. Теми завдань впорядковані таким чином, що кожне наступне поступово ускладнюється, відкриваючи для студентів нові горизонти пластично – аналітичного та професійно – творчого пізнання.

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності):

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти..

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

3. Завдання вивчення дисципліни

У відповідності до навчальної мети перед студентами визначено такі завдання впродовж III курсу навчання:

- Рисунок оголеної фігури натурника, що стоїть з опорою на одну ногу (вирішення – лінійно-конструктивне).
- Рисунок одягнутої фігури натурника, що стоїть (вирішення – тональний рисунок).
- Рисунок оголеної фігури натурника, що сидить (вирішення – конструктивно-синтетичне).
- Рисунок фігури в народному вбранні, що сидить (вирішення – тональний рисунок).

знати:

1. Навчально–аналітичні принципи рисування у відповідності з об'єктивними законами існування форми у просторовому середовищі;
2. Принципи перспективи, закони оптики, анатомічні закономірності будови людського тіла;
3. Професійну термінологію, основні категорії образотворчого мистецтва;

вміти:

1. Будувати свою композицію на основі законів образотворчої грамоти;
2. Передавати реальні предмети (натуру) згідно об'єктивних законів існування форми у просторі;
3. Володіти всіма зображувальними засобами рисунку: лінією, плямою, тоном, фактурою, вміти оперувати ними згідно особливостей зорового сприйняття об'єкта (натури), його конструкції, матеріальних якостей, умов освітлення;
4. Вміло використовувати специфічні особливості різноманітних графічних матеріалів, володіти творчим підходом до натури, художньо-образним сприйняттям об'єкту, вмінням інтерпретувати, переосмислювати реальну дійсність для реалізації художньої ідеї в певну матеріальну форму відповідно до своєї спеціалізації.

5. Політика курсу

Вимоги викладача та правила поведінки студентів на заняттях.

1. Комунікація та спільна співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу (модуля). Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.

2. Студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі кафедри.

3. Недопустимі пропуски та запізнення студентами аудиторних занять. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на екзаменаційну сесію (екзамен-перегляд). У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін. Несвоєчасне виконання поставленого завдання є неможливим.

5. В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи для самоконтролю та з метою перевірки засвоєння ними знань та набутих навичок.

6. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні практичних, самостійних, індивідуальних та контрольних завдань. У випадку списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку чи екзамену.

7. Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або засобами повідомлень. За потребою студентів викладач призначає консультацію для аналізу практичної чи самостійної чи роботи студента. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

8. Викладач ознайомлює студентів з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних та контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, надає питання до заліку чи екзамену. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковим для студентів.

9. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.

10. Кожен викладач ставить перед студентами систему вимог та правила їх поведінки на аудиторних заняттях.

11. В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).

12. Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою.

6. Політика виставлення балів

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу.

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи. У разі пропуску заняття (занять) без поважних

причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому загальна кількість балів на підсумковому модульному контролі може становити не більше 60 балів.

Розподіл балів, що отримують студенти з навчальної дисципліни «Рисунок», є сумою балів за виконання змістових модулів та отриманих під час іспиту. Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів: 50 балів за практичні завдання виконані впродовж семестру, 20 балів за самостійну роботу і 30 балів за екзамен.

Поточний контроль знань				Підсумковий контроль		Сума
Модуль 1				залік	екзамен	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	самостійна робота			30	100
T1	T1	T1	T2			
25	25	10	10			
Модуль 2					30	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	самостійна робота				
T1	T1	T1	T1			
25	25	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, курсовий проект (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з	Не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Підсумковий контроль знань (Екзамен)

Екзамен з рисунку проводиться у вигляді перегляду і оцінки виставки практичних аудиторних і самостійних робіт студентів.

8. Критерії оцінювання навчальних елементів (тем)

Етапи виконання практичного завдання	Компетентності студента
Начерки	Уміння узагальненого зображення предметного світу, що виконується у короткий, іноді миттєвий, надзвичайно обмежений проміжок часу. Уміння швидкого фіксування зорового сприйняття і вражень.
Компонування	Уміння розміщення зображення з врахуванням його розміру і місця у даному форматі, положення форм в просторі, відображення співвідношення ритму, рівноваги мас, а також кількості незаповненого простору. Здатність визначати пропорції та характер форми.
Рисунок фігури	Уміння будувати рисунок за основами лінійної перспективи, з урахуванням конструктивно-анатомічної побудова фігури людини. Уміння передавати схожість моделі, підкреслення характерних особливостей натури. Здатність виявляти об'єми за допомогою виразного моделювання тоном, передачі тонових відношень. Здатність передачі просторовості, тривимірності моделі, матеріальності, фактури поверхні. Уміння підпорядкування деталей окремих частин цілому.
Самостійна робота	Уміння використання прийомів та способів застосування конструктивно-аналітичного рисунку та рисунку за уявою, стилізації і інтерпретації в якості самостійної роботи задля набуття навичок креативного, асоціативного мислення та розвитку творчого потенціалу дизайнера.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
-------------------------------	------------	-------------	------------

Відмінно	90-100	A	<ul style="list-style-type: none"> - грамотне компонування зображення на форматі; - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - цілісність виконаної композиції; - гармонійне співвідношення тонів; - досконале володіння графічними навиками; - вдале художньо-образне вирішення; - завершеність виконаної роботи; - акуратне виконання роботи.
Добре	74-89	BC	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - гармонійне співвідношення тонів; - досконале володіння графічними навиками; - завершеність виконаної роботи; - недостатня акуратність виконання роботи;
Задовільно	60-73	D	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - достатня оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - негармонійне співвідношення тонів; - не володіє графічними навиками; - завершеність виконаної роботи; - акуратне виконання роботи;
Незадовільно	35-59	FX	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення тонів; - недостатнє володіння графічними навиками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;
Незадовільно	0-34	F	<ul style="list-style-type: none"> - невдале компонування зображення на форматі; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення тонів; - недостатнє володіння графічними навиками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;

10. Література для вивчення дисципліни

1. Афанасьєв В. А. Українське радянське мистецтво 1960-1980-х років. Київ : Мистецтво, 1984. 224 с., іл.
2. Белічко Ю. Тема-Образ-Ідея: тенденції розвитку сучасного українського образотворчого мистецтва 1945–1972. Київ : Мистецтво, 1978. 277 с.
3. Білецький П. “Мова образотворчих мистецтв”. К., 1973, 128 с.
4. Волошин Л. Мистецька школа Олекси Новаківського у Львові. Львів: 1998. 64 с.

5. Волошин Л. Образ жінки у творчості Олекси Новаківського. Харків; Львів : Видавець Олександр Савчук, 2018. 368 с.
6. Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття: український шлях. Львів : Колір ПРО, 2012. 200 с., іл.
7. Голубець О. М. Сучасне малярство Львова. Львів : Бак, 2014. 143 с.
8. Жердзіцький В. Є. Живопис. Техніка і технологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. Є. Жердзіцький. – Харків : Колорит, 2006. – 327 с.
9. Демцю М. І. Живопис. Київ : Фамільна друкарня Huss, 2018. 95 с., іл.
10. Джахірул Амін. Анатомія для художників. ArtHuss, 2024. 304 с.
11. Микола Пимоненко: Альбом /Автор-упорядник Огієвська І.В. — К.: Мистецтво, 1983.— 107 с.
12. Овсійчук В.А. Олекса Новаківський. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1998. – 333 с

11. Інформаційні ресурси

1. Білий В.Д. Методичні рекомендації Живопис оголеної фігури натурниці Косів, 2020. С.20. Режим доступу:
<https://urok.osvita.ua/materials/education/zivopis-ogolenoj-figuri-naturnici/>
2. Білий В.Д. Методичні рекомендації. Живопис оголеної фігури натурниці з драперією на холодному тлі. Косів, 2019. С.16. Режим доступу:
<https://urok.osvita.ua/materials/education/zivopis-ogolenoj-figuri-naturnici-z-draperieu-na-holodnomu-tli/>
3. Найвідоміші мистецькі стилі та напрямки вичерпний посібник. Режим доступу:
<https://joseartgallery.com/uk/articles/the-most-famous-art-styles-movements>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=mLW96mYe4aI><https://www.pinterest.co.kr/pin/430445676870102059/>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=yLAFQxiNr0I><https://art-holst.com.ua/kubizm-kartiny/>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=xO9piJDpvlU><https://www.art-spb.ru/article/34>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=JHolriHkgeg>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=obnEx5up8zI><https://www.youtube.com/watch?v=07m8v9-0Ygo>